

tartozó tiszteket és legénységet alkalmazni, miért nem lehetne ott is ilyen békeállomásra kijelölt tiszteket és legénységet alkalmazni?

A mi már most a költségvetést illeti, annak rendes általános rovatainál is kell, hogy a takarékosági elvet életbe léptessük. A t. miniszter ur figyelmét felhívom itt az ugy a minisztériális központból, mint a keleti parancsnoksági központból gyakorta történő utazgatások rendszertelenségére.

A Ludovika akadémia tisztképző növendékeinek két tantárgy, t. i. a hadsereg-szervezet és a fegyvertan német nyelven adatik elő. Kíváncsi vagyok, hogy megtanuljanak az ifjak németül, de módjuk van benne, hetenkint 4-5 óra lévén a német nyelv, s a felsőbb osztályokban a német irodalom számára rendszeresítve s még azonkívül is módjukban áll a tanároknak az ifjakra, midőn tisztai vagy altisztai felügyelet alatt sétájukat teszik, szabad óráikban az intézet kertjében, reá szabni, hogy például bizonyos órában költésességek egymással német nyelven társalogni. Ez ellen sincs kifogásom, sőt azt is észleztünk tartom, hogy a társalgási gyakorlatok a német nyelvben minél tökélesebb legyen. Hanem hogy két tantárgy idegen tananyval adassék elő, ez, azt gondolom, nem volt intenciója azoknak, akik a Ludovika akadémiát alapították, mert ez kizárólag mint magyar katonai tanintézet állítottatott fel. Ezen körülményt helyteleníteni vagyok kénytelen. Ugyanis, ha most két tantárgy-nak német nyelven tanítását megkezdjük jövőre, meglehet (a hadügyminiszter ur kívánata) tán más három vagy négy tantárgy adatik elő németül s azután arra érdeklünk, hogy 5-6 év múlva a Ludovika akadémia tananyval a német lesz. (Ugy van a szélső baloldalon.)

A közös hadsereg tisztképző intézeteire vonatkozólag kérem, hogy miben áll a könyvreviziónak dolga? Története a tekintetben javítás, és remélhetjük-e hogy a közös katonai tanintézetekben nemcsak nálunk, hanem a monarchia másik államában is ezentel semmi olyan nem tanítatik, ami a fennálló közjogba ütközik.

Bismarck intése a tizenkettedik órában jött: szövetségese, Ausztria Magyarország számára.

Azt gondolom, hogy mikor Bismarck a tisztek és legénység közt baráti viszony rendszereiben tárta fel a német hadsereg erősségének titkát, egyszersmind Bismarck fel is mutatott, hogy próbáljátok ezt utánam csinálni. És hogy meg fogják kideríteni, a mint óhajtom, hogy kiderüljön meg, csak egy érthetnek el sikert, ha a legénység és a tisztek közt, mint a német hadseregben, a nyelvességet által fog kifejteni a baráti viszony. Hogy lehessen ugyanis vegyes nyelvű hadseregben ilyen viszony, mikor a legénység kevés kivétellel a tisztek nyelvét nem érti?

Nem marad tehát más hátra, ha a Bismarck által kitűzött nagy órázt el akarjuk érni, mint az, a mit mi e oldalról már többszörösen megpendítettünk: t. i. ha nem mindjárt, rohamosan és töréssel az önálló magyar hadsereg felállítására is de legalább a közös tisztkar konkrét státuszának kettő választása: az egyikben az osztrák monarchiából, a másikban pedig a magyar államból kikerült ezredes tisztkarát léptetvén elő. A költségvetést elfogadom. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

A német trónörökös.

A német trónörökös állapotáról szerdán a következő orvosi jelentést adták ki: „A trónörökös állapota olyan, mint tegnap volt. Az éjjel a trónörökös főfájásában szenvedett és több ízben fölébredt. Délelőn föl-

kelt és szilárdabb táplálékot vett magához.” A Rauter-ügyönkössé a következők: t. i. a San-Remóból: A német trónörökös az éjtel nem jól töltötte és főfájásról panaszkodott. Állapota egyébként teljesen kielégítő. A National Zeitung, vőlézőnőleg Bergmann tanár értesülései alapján, utólag a követ kezéket írja a trónörökösön végzett műtétről: A légzési nehézségek már tizenegy nappal a műtét előtt kezdődtek. Február 4-én oly nagyfokúvá váltak a nehézségek, hogy azóta nem sálhatott ki a trónörökös. 9-én reggel meghívták dr. Bramant és az orvosok tanácskozásuk után kijelentették, hogy nemcsak a szükség lesz a tracheotomiára.

E nap délutánján megállapodtak az orvosok abban, hogy a műtétet nem lehet tovább halasztani. A trónörökös teljes megadással fogadta az orvosok e megállapodását. „Ha szükségesnek tartják, azonnal készek vagyunk rá” — mondá. Mackenzie ellenzése dacára a trónörökös a narkózisra is ráállt. A szakáll sártelen maradt.

Dr. Bramann körülbelül hat-hét centiméter hosszú vágást tett, mely a gége alsó részétől a mellcsontig nyúlt le.

San Remóból a német trónörökös bejegyzésével Mackenzieknél itt következő, általa aláírt jelentést küldik a Neue Fr. Pressenek: Rendszerint azt a véleményt imputálják nekem, hogy kijelentettem volna: a trónörökös baja nem rák, pedig én elejétől fogva mindezt a legkövetkezőtesseben csak azt a nézetemet fejeztem ki, hogy nem szolgáltatott bizonyítékot arra, ráktermészetű-e a baj vagy sem, mikor május hónapjában Berlinbe hívtak, kijelenttem, hogy a baj külső tünetei csak negatív természetűek, a baj lehet jó vagy rosszindulatú. Előbb be akartam várni a górcsővi vizsgálatot, mielőtt ítéletemet kifejeztem. Az általam kiírt részleteket Virchow megvizsgálta és azt találta, hogy azok nem rosszindulatúak.

Október hónap végén és november hónapban azonban oly tünetek mutatkoztak és szaporodtak, melyek arra engedtek következtetni, hogy a baj gonosz természetű. A kezelést tehát e szerint rendeztem be, de akkor is kijelentettem, hogy a jegyzéknyelven, melyet Berlinbe az állami irattárhoz küldtek, hogy mindazáltal nem merült fel bizonyíték a rák jellegéről.

A baj akkori állapotában lehetetlen volt ily górcsővi vizsgálat, de januárban a trónörökös kihányt egy levált darabot, még pedig éppen arról a helyről, a mely novemberben leginkább látszott igazolni azt az aggodalmat, hogy tényleg rák a baj.

Ezt a darabot Virchow a leggendosabban és többszörösen megvizsgálta és nem talált semmi rák természetűt, a mint az a most közzétett jelentéséből is kiderül. Rekapitulálom a következőket: A betegség kezdete óta a kortani tünetek mindig össze voltak egyeztetetők az a nézettel, hogy a baj nem ráktermészetű és a górcsővi vizsgálat igazolta e nézet helyességét. A legtöbb gégebajnál felismerhető a baj természete mindjárt a kezdetnél. Ritka esetekben történhetik ez meg csak a betegség lefolyása közben. A trónörökös baja ez utóbbiakhoz tartozik. A jelentés azal végződik, hogy a trónörökös baja mélyen fekvő gégegyulladás, melyhez perichondritis járult.

Tisztelet adassék.

Kolozsavart, febr. 16.

Tisztelet adassék minden nemzeti tradíciónak azok részéről, kik akár nagy, akár bár egy szemernyi mértékben is befolyának magyar történelmünk megalkotására. Kiket a véletlen szerencse, a tudás joga, vagy az

elhivatás arra jelölt ki — tekintélyes tág körben, vagy megszűnik a csekély határok között — hogy a nemzetet alkotó nép felfogására hatással legyenek, lelkük legmélyebb rejtekéig kell, hogy annak a felelősségnek tudatával bírjanak, mely végzett munkájuk után rajtok és munkájukon nyugszik. Kell, hogy a nemzeti tradíciókat úgy terjeszték kirott alakban a nép közt, hogy azok valóban vannak. Kell, hogy a nemzeti közérzettel és büszkeséggel számot vetve, az apák ajakáról hozzánk származó oly általános felfogásokat, melyek méltóságosokká avatják mi előttünk a multak egy-egy kiválóbb lényét, ne csorbítsák meg helyreigazításokkal még akkor sem, ha a köztudalom némileg szebbé és poétikusabbá tév is a valót.

Az angol író megvető dőllyel ad kifejezést annak a barbár, de a teuton fajt élesen jellemző nézetnek, hogy a germánok mi egyébre se valóik, csak arra, hogy nekik, angoloknak, jól dressirozott insokat neveljenek; a francia büszkén hivatkozik nemzetének nagyságára, mely a szellem fegyvereivel az egész világra hatással van; a német erősödő hatalmára mutat főtartatja puritán tisztaságban rég mult történetek lapjait, ha még annyi vér és nyomor tapad is egy-egy oldalára.

Hasonló kell, hogy kívánjunk mi is, s a nemzet általános felfogása és meggyőződése nevében tiltakozunk kell akár hagyományainknak számos elferdítése, akár valamely megannyozott történelmi ténynek elköpöztetése ellen.

Mert nemcsak mi, de megütődéssel olvasta mindenki a trónörökös könyvének legújabb füzetében az egész magyar hazában jól ismeretes „Kossuth nóta” elferdített két sorát, hol „Kossuth Lajos azt izente” helyett „Lajos bácsi azt izente” — áll. Isten tudja miféle tekintetek okán. Rosszul esik Jókai Mórtól, a nemzet első írójától, ki nem elferdíteni van hivatala tradícióinkat, hanem szerte hirdetni arany szóval az egész hazában mindent, a mi a népek szívének kedves és a köztudalommal összeforrott.

Es rosszul esett látnunk a dr. Csernányi Gyula és Korbuly József urak által szerkesztett Petőfi folyóiratban a Vajna Vilmostól eredő följegyzések azon passzusát, mely Petőfi megölését adja elő, s mely éppen azt a benyomást teszi az olvasóra, mintha a „Tápra magyar” költőjét, megfutamodott gyáva és gyánant dorgongokkal verték volna menekülésében agyon. Mire való ez? Ha nem így történt, mire megsejteni a költő emlékét, melyet fényesen kaptunk öröklül az elődöktől, s úgy akarjuk átadni unokáinknak. Föltétve pedig így történt, mire való megbolygani a köztudalmat, mely a legelső magyar költő halálát az égről villám gyorsan és a székfűst öks csillag kimúlásához szereti és szokta hasonlatossá tenni.

Mindaz, a mit Petőfi kimúlásáról négy évtized alatt összeirtak föltéves, vagy kombináció, vagy egyszerűen hazugság. Bizonyítani nem tud senki, nem is vezetett eredményre hasonló bizonyítás soha. Hitelt a maga igazának azonban mindenki követel, de senki sem nyer. Ám senki sem próbálta meg eddig még azt, hogy a költő halálát

olyannyira kicsinyes, olyannyira hitvány és polya és szegényes világításba helyezze, mint a minőben a Vajna-féle jegyzetek bemutatják. Ugyan mire való ez? Jó valamitől tán, vagy tisztázta-e bár egy századrésznyire a kérdést?

Nem tisztázta. Az olvasó azt mondja: nem hiszem és ezzel punctum. Ki bizonyít és mivel? Szavahihetőségre való hivatkozás? Tekintély? Igazmondás? Nem ér ez hasonló esetben egy ütöt vízes taplót se. Bizonyítás nélkül senki sem követelhet magának egy nemzet általános tudalma ellenében hitelt.

Mi mind poéticus színben tudjuk ja költő halálát és belyugszunk abba, hogy nyomtalanul elveszett. Nem tudja senki hogy és melyik részén a segesvári síknak, hol eke turja a hallgató földet és bokrok fakadnak immár negyvenegyszer rügyben. Mire hát fölleveníteni és körözteni ismét egy olyan följegyzést, melyet semmi más, a szerző szavahihetőségén kívül, nem támogat?

Tisztelet adassék tehát a nemzeti hagyományoknak mindenki részéről. Nem jó, ha a szunyog két lábra ágaskodik és bele fu a lombardonba, azt követelve, — hogy halljunk.

Nem halljuk és rosszul esik, ha valaki megpiszkálja.

Ok nélkül való dolog és bántó.

MINDENFÉLE.

Kolozsavart, február 17.

— **Közösügyes költészet.** Jókai Mór az „Osztrák magyar monarchia irásában és képmében” című mű egyik általa irt fejezetében tudvalevőleg a „Kossuth Lajos azt izente” kezdett népdalt oda változtatva „Lajos bácsi azt izente.” Ez az önkényes és indokolatlan változtatás kinos feltűnést keltett egy politikai, mint írói körökben. Lapunknak egyik barátja Jókainak ajánlva s a két kulcosos osztrák magyar hazafiak számára a következő sorokat küldte be, melyet mi azzal a hozzáadással tesszünk közzé, hogy ha az „Osztrák magyar monarchia irásában és képmében” két kulcosos írói netán Jókai nyomdokaiba akarnak lépni, használhasák fel a következő travestációt: „Rákóczi indul” lesz „Ferencz bácsi indulója.” „Tököl Imre naplója,” lesz: „Imre bácsi naplója.” „Hej Rákóczi, hej Beresényi, vigy meg magyarok vezír!” lesz: „Hej Rákóczi, hej Beresényi szelid magyarok írói.” stb.

— **Gróf Széchenyi Pál** miniszter, ki néhány hét előtt a fővárosból súlyos beteg távozott. Labadon naponként jobban erősödött. Időig bántalmi alább hagynak a nyugalom, az izgalmtól való távollét jó hatással vannak kedélyére.

— **Fiume Deák Ferencz**nek. Fiume város közönsége D. Ák Ferencz sirboltján ezüst koszort akar elhelyezni. A koszoru egy fekete márvány oszlopban álló, szarvait kiterjesztő sas (Fiume címere) nyakába lenne akasztva. Minután a Deák-sirboltot most már a főváros gondozza, Fiume város közönsége az engedély megadásá iránt a fővároshoz fordult, s közölte vele az ezüst koszoru elhelyezésének tervét is. A fővárosi tanács a középítészeti igazgatót hallgatta meg arra nézve, hogy a koszoru

olyanok voltak, mint egy nehéz álomtól kinezott, s a körülötte levő dolgokról teljességgel semmit nem tudó álomkórosai.

E veszedelmes apathiából bár minő áron fel kellett őt ébreszteni.

Arthur megfogta a kis hideg kezét s kirelőleg beszélt.

— Nora, ez most valódi bucsunk. Az ég áldjon meg és oltalmazzon, s tegyen boldogá tégedet! Isten veled!

A lány gyengén megrázkódott, s ajkai vonaglottak; az „Isten veled” szót gépiesen ismételte, de szemei nem néztek meg, amár az Arthur szemeiben könnyek csillogtak.

Lord de Gretton türelmetlen mozdulatot tett, s az a varázs mi Arthur lekötötte megszűnt. Hallgatva vonult hátra, s a házapárt engdté tovább menni; némán nézte őket amint a tekervényes uton felmentek, most eltűntek, majd ismét megjelentek, amint terrassról terrassra felmentek, még végre azon magas fák között elvesztette őket a szemei elől, melyek azt a festői villát körültekették, melyben Lord de Gretton a mézeshevedt akara eltűnteni.

Nora csak egyszer fordította hátra szép fejét, és vissza nézett, és az a tekintet bivatva volt arra, hogy a Beaupré Arthur képzetét kegyetlen kitartással üldözze bétől hátra, hogy emlékeiben éljen, s kisebb nagyobb mértékben üldözni fogja örökre, míg e földdel, s a földi dolgokkal baje lesz.

Egy kis megrázkódott, mert az éjjeli lég hűvös kezdett lenni, s utolsó betegséget még nem épülte ki egészen a homlokára buzza puha kalapját, kabátjának a gallérát felhuzta, gondolatait a jövőre irányozva, hátat fordított a fájdalom e színhelyének, az állomás felé vette útját, s csak hamar utban volt Londonba.

Ó az utóbbi időben folytonosan uta-

tervezett elhelyezése mennyiben lenne alkalmas. A középítészeti igazgató kijelentette, hogy az nemcsak méltó lenne a sírbolthoz, hanem annak még díszét is emel. A tanács ez alapon hajlandó az engedélyt megadni.

— **Kimevezés.** A király az országos városi kir. tsvékhöz bíróvá Sander Frigyes ottani aljárásbírót nevezte ki.

— **Esküvés a király előtt.** Tegnap d. e. 3 negyed 10-kor a budai királyi várpalatában, a következők tettek le 5. Felsége a király kezeibe az esküt: Zichy Ferencz gr. mint főtárnokmester, Csáky Albin gr. mint kir. főszolgatartó, továbbá és Baron Gábor közunka- és közlekedésgy. miniszter, Fabiny Teofil igazságügyminiszter és Hollán Ernő altábornagy, mint valódiság belső titkos tanácsosok. Az eskütelletől Tisza Kálmán miniszterelnök és Orsz. B. la br. belügyminiszter voltak jelen.

— **Postarablás.** A paradízi postai szerdán reggeli 7 órakor Korond és Pálfa között kirabolta. Mint tudósítók írja a postát kísérő esendőt a rablók egyengetés s az halva maradt. A postakocsi ideje korán elmenekült, s maga tett jelentést az esetről. Az elrabolt pénzküldemény mintegy 4000 frta tehető. Nehány év alatt ez már a második rablókijáratosság Udvarhely megyében. A tetteseket erőlyesen nyomozták.

— **Tífusz-járvány Segesváron.** Segesvárról írják, hogy ott a tífusz-járvány aggasztóan növekszik. Rövid idő alatt több mint 50 tífuszbetegség fordult elő. Szerencsére a baj enyhe természetű, legalább erre mutat az, hogy halálosas eddig csak egy történt. A hatóság mindent elkövet, hogy a járvány terjedésének elejét vegye.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Szotyori József kisdvászahelyi törvényszéki bírói járásbírói minőségben a nagyajtai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Megfúladt gyermekek.** Auszgedi alsó-tanyán, a Dubó-kapitányaságban, kedden délután nagy szerencsétlenség történt. Harkai József földműves négy kis gyermeke két fiú és két leány, ugyanis a szülők távollétében a bezárt lakásban kinttűtött követeközében az erős füsttől megfúladt. Mikor a szülők hazatértek, az ágyat még lángban, gyermekeiket pedig holtan találták.

— **Megmérgezett család.** A bonyonánai kaszárna már régebb idő óta tapasztalt, hogy ragadozó vadak sok kárt okoznak a birtokon. Leöletett tehát egy birkát s ennek húsát megmérgezte, hogy a garázdálkodó vadakat kipusztítsa. Egy oszlopi szegény földműves arra járván, a birkát kitérték s látva, hogy a birkához friss, felvette s gyantulanul hazavitte. Fellesége és családja is nagyon megörülték a birkának, mert már hetek óta kenyeren kívül egyebet nem ettek s megfőzve a birkahúst, azt el is fogyasztották. Az egész családot másnap halva találták, a megmérgezett birkahús miatt annyokat megölt.

— **Halált okozó végrehatás.** B. Félegyházi úriak a következő szomorú esetet: Szabvány Zsigmondné nevű asszony a napokban valami csekély összegűt végrehatást fogantatott. Az asszony, midőn a közeg előjárót meglátta, oly dühbe jött, hogy elcsappadt és halva rogyott le a székre, a melyről felállott. Minden kísérlet hasztalan volt, az asszony kimeredt. A boncolás kiderítette, hogy az asszonyt szívveléhiús érte, a mely a nagy fokú ingerültségből keletkezett.

— **Óriási tűz dühöngött szerdán délután a párisi központi áruosarnokban.**

AZ „ELLENZÉK” TÁRCAJA

1888. február 17.

Férj és szerető.

AZ „ELLENZÉK” részére angolból fordította: AMICA.

VIII.

(Folytatás.) (25.)

Az Arthur kérő tekintetét szemtelen hideg bámulással vizsgozta, s lassu von tatott hangon azt mondá

Azt gondolom, hogy épen úgy a saját magam, mint a Lady de Gretton érdekében, lehelyesebben cselekszem, ha ezt a magyarázatot eltagadom.

— Ez az igazság. Ön nem teheti — nem merészelhet kétkedni benne! — kiáltá az ifju hevesen.

Mind az a tűz és büszkeség, mit Noraért igitkezett de oly nehzon tudott visszafafolytani, lángra gyult benne, kék szemeiben égett, s tiszta fiatal hangjában kihívóan csengett.

— Bár mondtam, hogy a magyarázatot elfogadom, de csak bizonyos feltételek mellett — vizionzá a másik tulajdos hangulatozással, s az általa okozott fájdalom iránt kegyetlen örömmel.

Elhallgatott s élesen nézett az ifju arcába, min ha választ várna; de Arthur csak meghajította magát, nem bízva magában, hogy beszélni tudjon.

— Először is — folytató a Gróf — önnek vagy nekünk rögtön el kell hagyni e helyet; mert nem elég nagy hely arra, hogy egy ilyen trüf befogadasson.

— Én ma este visszatérek a fővárosba — válaszolá az ifju.

— Jól van. Másodszor igitje meg, hogy a Lord de Gretton társaságát soha sem fogja többé felkeresni.

— Bocsnát, szakítá fölbe az ifju fékezhetetlen büszkeséggel, en a Lady de Gretton társaságát soha sem kerestem. Én azt hittem, hogy ő még mindig Bruce kiasasszony.

— Lord de Gretton gondosan pedergette szürke bajuszát, s a legnyosabb mosolyával hallgatott, mint ha e közbeszólást, mely előre elhatározott gondolat menetét legkevésbé sem befolyásolta, kegyesen eltűnt.

— Jól van, — mondá gondtalan leereszkedéssel, bólintva a fejével, mi Arthur-nak a vérét ismét forrásba hozta; — s miután most jobban van értesülve, meg fogja érteni, hogy életűjök e pillanattól kezdve oly messze elváltak egymástól, hogy soha sem kell többé találkozniok.

— Érttem — vizionzá Arthur hidegen.

Lord de Gretton kielégített mosollyal fordult a f-l-ségéhez.

— Nora, menjünk, mondá parancsoló hangon, ideje hogy távozzunk.

Felemelte a kis kezét, mely oly érzékenyen csüngött oldalánál, s a karjába huzta; ez érintés meghatította ujjait; a halál sem lehetett volna hidegebb és érzéketlenebb.

Nora nem ellenkezett, de nem is segítette elő cselekedetét; az egyedüli életjel, mi benne volt, a lázasan égő szemek gyötrelme volt.

Gépiesen engedte magát azon övény felé vezetetni, melyről lejtött, nem tudva semmit azon utolsó keserű cseppről, mely poharába vegyült, gépiesen, egy szó és egy tekintet nélkül ment volna el azon férfi

egy hibás patáju mán került a ménesbe, mely mire figyelmesek lettek rá, ezen hibáját átöröklés útján olyan általánossá tette, hogy még maig sem tudták teljesen kiküszöbölni.

Itt újra látjuk, hogy az állattenyésztés terén egyetlen botlás, mily káros következményekkel járhat. A hibás patáju mén utódainál fokozottabb mértékben jelentkezett ez a baj és a ménes jó hírnevét komolyan fenyegette.

Ezen átörökölt hiba kiküszöbölése lett tehát a sürgős feladat, melyet az első időkben angol fajtájú mének alkalmazásával javítottak. Most, hogy a ménest lehetőleg eredeti állapota felé vezethessék vissza, az államtól két kiválót Noniusként használnak a törzsménésnél, s ezzel az anyag teljes javítását remélik keresztül vinni.

Nálunk a kik az okszerű állattenyésztés alapfelveit ismerik, a debreceni példából le fogják vonni a helyes következtetést, még pedig annál bizonyosabban, mert hiszen itt is többször felhangzott már azon jogos panasza, hogy szarvasmarhatenyésztésünk — különösen pedig a mi özöljainknak megfelelő anyag tenyésztése — nagyon alacsonylatott és minden számbavehető támogatást nélkülöz. Ez nálunk igazán nyílt sebet képez, mely annál feltűnőbb, mivel itt ezidőszert csak is ezzel a tenyészállagunk találkozzunk. Olyan tenyésztésünk, a melyre jogosan alkalmazhatnák ezt az szót: „tenyésztés” — nincs. Juh, sertés, és baromfi tenyésztésünk pedig épséggel hiányzik.

Ez a tény indított engem arra, hogy 1886 decz. 7-én tartott felolvasásom alkalomával, midőn szarvasmarha tenyésztésünkről állapotáról és a kolozsvári tenyésztálat kiállításán tett tanulságokról mondtam el nézeteimet: a szükségesnek mutatkozott tennedők közé egy törzsnévszét létesítést is felvegyem.

Ha egy ilyen kis városban mint Déva hol egy mástra vagynak utalva – és egymás barátságát bízalmat kell alapul vennünk, hogy társadalmi életünk nem legyen olyan hideg – olyan beteg – és a passivitás elvénél fogva kerülnek ki egymást – mint elkerül a flu a szőlő bázat . . . melybe saját apját gyilkolt meg, hisz ha olyan mélyen tudnak gyúlni – hagyják ezt el ama válságos időkre – hol térs is alkalom nyílik a bennünk forogó fajgyűlölet kitörésére – amidő a passivitás elméletét – szóval tétel verhetjük egymás fejéhez, a midőn egy cselekedhetünk mint az egyszerű szőlőbirtokos kinek szőlőgyűlölet elverte a jég . . . hogy egy karót kezdte véve és elkezdte verni a megmaradt területet. Azt mondán: „Nó uram isten jussuk mit meggyünk ketten.”

x. y.

L e g u j a b b.

Az „Ellenzék” sárgánytúdosításai.

London, febr. 17.

Az alsóház mai ülésen Fergusson államtitkár a külügyi helyzetirány a kormányhoz intézett interpellációról válaszolva kijelentette, hogy az európai helyzet feletti jegyzékváltás előadásánál ideje még nem érkezett el.

A holnapi előadás 60 éves színi jubileuma lesz a jeles művésznőnek, s azt a legmelegebben ajánljuk a közönség figyelmébe.

* Nemzeti színház. Tegnap este tíre ház előtt került színpadra III-ik Richard. S hogy ez megtörténhetett, első sorban az igazgatóság kapkodásának és rendszertelen ségének tulajdonítható, másfelől, hogy alig 5 nappal ezelőtt láttuk. Ha már darabok kell előrúntani, ne nyuljon az igazgatóság, az ilyen nehezékekhez, hanem a könnyebb fajtájú vigjátékokhoz vagy operettekhez.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Bérlet 140 ik szám.
Koloszvárt, 1888. február hó 18-án.
M A M A.
Vigjáték 3 felv.

Csevegés.

Én igaz, hogy tánczos nem vagyok — nem táncoltam életembe soha, sőt ha feleségem volna, még az se táncoltatna meg, mindamellett, elszoktam a tánczólathoz.

Sam Remo, febr. 17.
A német trónörökös állapota egy-
javul. Ma felkelt az ágyból, étvágy-
igen jó. Mackenzie elutazása vasárnap-
ra halasztatott.

Páris, febr. 17.
Wilson, a volt köztársasági el-
nök veje az ismert rendszédelgés-
perben tegnap a büntető bíróság álta-
kihallgattatván tagadta, hogy a rend-
jel üzérkedéseknél pénzt fogadott volna.
el. Hasonló értelemben vallottak
többi vádlottak is.

KÖZGAZDASÁG.
A kolozsvári gazdák debreczeni
tanulmány utja.

(Felolvastatott a kelezsvári gazdák olvasó körében.)
(Folytatás)

Különben a mint hallottuk a szarvas-
marha tenyésztés körül még a közelmúltban
is nagy elfogultság uralkodott a Hortobá-
gyon, s daczára egyes befolyásos és szakértő
emberek önzetlen buzgalma! igen nehezezen
sikerült ezt a tenyésztészet a fejlődés helye-
utjára juttatni. De végre mégis csak győzött,
az igaz. 1882-ben a gazdaközösség felállította
egy 46 ténest és két bikából álló törzslap-
lyát. A ténestek részben a mező-hegyes-
Csáky-főle, részben pedig grf. Schönbör-
női grf. Almásy és Szunyog főle gulyákoktól szel-

reztették be, kiegészítve a debreceni gas-
daktól vett egyes kiválóbb példányokkal.
Két első bikának egyike Mezőhegyesről
híres Atilla nevű törzsbika ivadéka volt,
másikat pedig a Schönborn féle gulyá-
birtok. Ez a két bika ma már nincs a gu-
lyába, hanem van helyettük két jól megter-
mett fiatal állat, melyeket a törzsgulyába
neveltek fel.

Régen érzett hiányt pótol ez a guly
melynek felállítására a legfőbb rugót az
szomoru tapasztalat szolgáltatta, hogy
városi közönségük már nagyon is érzékeny

Mind ez azonban már régen feledésbe ment, állapotaink pedig maradtak, mint voltak. Én tehát csak a helyzet követelményei nek óhajtok eleget tenni az által, hogy ismétlem itt az akkor mondottakat.

Elmondtam akkor, hogy cseizsurunk látánuk egy tágabb értelemben vett törzsenyészet alakítását oly módon, hogy a megalkotandó gazdasági bizottság által kiválasztott bika alá, csak a bizottságilag jónak talált és törzskönyvezett tehének legyenek beosztathatók, melyek részére az akkori választási rendszernek, ballépés meghonosítása

Egy ilyen módon berendezett törzestanyázat az egyes tulajdonosokra semmi tekintettel és semmi kellemtelenséggel se járhat, mivel az elfogadott és törzskönyvezett tanyázatnak, tulajdonosnak a szokott módon használnak, egyedül arra lenne köteles, hogy üzekek idején tenehét a részére kijelölt bika-hoz viszi és a megtörtént üzekeket – valamint későbbben a megbornyuzást a meghatározott helyen bejelenti; az utódok pedig évenként a bizottságnak bemutatják és az eladásnál a városnak elsőbbségi joguk enged.

Ilyen módon véltm én akkor és véltm ma is — a mi viszonyaink között — szarvasmarha — tenyésztésünk javítását előlőn és sikeresen előmozdítani.

Mint láttuk Debrecennek az össze-
tenészfajtákból kiválóan gondozott törz-
tenyészeté van, melyek közül a szarvas-
marhatenyésztést már átnéztük, ismerjűl-
még meg röviden a lovakat is.

Debreczen városának már századokka
ezelőtt híres ménesei voltak, de a jeles
század első éveiben egy súlyos csapás ne
hezedett ott erre a tenyészágra. Elterjed

a ménésekben az u. n. takonykór, melynek következtében a lovak negyrésze lelépett az egészségesegek pedig eladtattak, s így néhány évre a lótenyésztés visszaesett. Az akkori helytartó tanács azonban nem néhezta közönyösen ezt az állapotot és 1820-ban elrendelte, hogy a város alaptíson új ménest Mútan a helytartótanács ezen rendelkezete, a debreceniek óhajátának is megfelelő, sürgősen törekedtek az új ménest felállítani. Ebből a célból 1822-ben Erdélytől vásároltak össze kancákat és Mezőhegyesről vettek méneket.

Még akkor meg volt a Majláth családna ama híres ménesse, melynek alapját a Ferencz császár lipizcai ménességútjára viszemmaradt lovak vetették meg. Ez a ménese abban az időben egyike volt a legkíválóbbaknak és nagyon jellemző a debreczeniek helyes gondolkodására, hogy él már 1826-ban, nagy áldozattal, de annál elismerése méltóbb törekvéssel, 20 kanca és 40 mént vásároltak a város ménesse számára ebből az anyagból.

Az itt felsorolt válogatott, de még különböző fajtákból kerekedett ki az új ménes, mely csakhamar nagy hirre jutott. Azonban a véletlen úgy hozta, hogy 1846-ban

Kolozsvár febr. 16.

Gyenge hetivásárunk volt ismét a tegnapi, a mi leginkább a behozatal hiányát találja okát. A közlekedési utak rosszasága miatt kevesen jöttek vidékről s így a forgalom inkább a városiakra szorítkozott.

A barompiacszon eladtott 230 d. szarvasmarha és 243 drb. sertés a következő árak mellett: ökör párja 180—200 frtig; kis borjas tehén drbja. 65—80 frtig; meddő tehén 45—60 frtig; borju 28—35 frtig; kövér nagy sertés drbja: 70—80 frtig; közepes 45—55 frtig; süldő 15—18 frtig.

A gabonapiacson eladott 100 méter mázsza buza; m.m.ja 6 frt 40 krtól 7 frt 120 mm. rozs 4 70—5 frtig; 100 mm. k. koricza 5.50—5.60-ig; 150 mm. zab 4 frt 4 frt 20 krig; burgonya hektólitere 3 50 kr.

Marhabús kilója 30 kr, sertéshúsé
kr, szalonna új 60 kr, ó 68 kr, füstölthúsé
kr, páczolt 1 frt. sajt kilója 50 kr.—
kr.-ig szekér szalma 2 frt. 40; széna 4
50 kr. búkkfa egy szekérrel 3 frt. tölgy
2 frt. 50 kr.

A budapesti közuti vaspálya társaság 4
fől százalékos elsőbbségi kötvényeinek al-
írása.

A pesti magyar kereskedelmi bankunk hirdetmény rovatában alábbiak felhívást közöl: 2 250,000 forint kitevő összkölcsönből, a máris szállt kezekbe helyezett 500,000 forint névértékű s ilyenmű kölcsönök leszámitása után még fennmaradt 1 750,000 forint összegre, mely 100 forint névérték után számitott 96 forintnyolcpontra közre bocsátatik.

A jegyzés feltételei tekintetében utalunk a hiv
kozott hirdetményre.

Az 50 év alatt kisorsolandó 4 és fél százalék
kötvéyek névértéken való beváltásához; valamint
szelvények fizetéséhez szükségelt fedezetről természetesen a társaság minden körülmények között gondoskodik.

tartozik, míg a részvények csak a jövedelem feleslegéből kamatoztatnak, minthogy ezen kölcsön, valamint kamatoztatására, úgy visszafizetésére nézve is elsőbbséggel bír, a részvényesek igényei előtt.

Ezen kölcsön feltétlen biztonságra tehát legjobban van azáltal illusztrálva, hogy a társaság részvényei az utolsó évtizedben átlag 13.45 százalékos osztalékot jövedelmeztek.

A kölcsön teljesen adómentes, minthogy a társaság az összes adót és illetéket sajátjából fizeti.

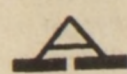
Ezen elsőbbségi kölcsön, biztonságos tekintetéből előnyös értékeink közül legjövődelmesebbek egyikének mondható és bizonyos, hogy értékpapírpiacunkon amugy is ritka jól jövődelmező értékeink közül, — ily ajánlatos befektetésre már hosszabb idő óta alkalom nem nyílt.

Mintán itt legkedveltebb és legvirágzóbb hazavállalatunknak a budapesti és bécsi tőzsde hivatalos ájegyzéseiben jegyzett kölcsönéről van szó, ezen aláírásukra bízton következtetni lehet.

Utaunk még a prospektus a mar
szére, mely a pesti közuti vaspályát
saság 5 és fél százalékos elsőbbsé
kötvényeinek konvertálásáttárgyalja, me
ben ily czimletet tulajdonosainak bizonyos előnyök t
tosítja.

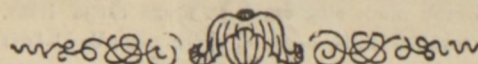
FELELŐS SZERKESZTŐ:
BARTHA MIKLÓS.
SEGÉDSZERKESZTŐ és KIADÓ-LAPTULAJDONO
MAGYARY MIHÁLY.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS

BUDAPESTI KÖZUTI VASPÁLYA-TÁRSASÁG

4 1/2 %-os ELSŐBBSÉGI KÖLCSONÉ-re.

PROSPECTUS.

A budapesti közuti vaspálya-társaság a társulatnak az 1880. évi XXXI. t. cz. alapján, a magas kormány által engedélyezett Budapest Soroksár-Haraszti, Budapest-Czinkotai és Budapest-Szt.-Endrei helyi érdekű vasutak kiépítése és felszerelése céljából, 2 250 000 osztrák ért. forint névértékű elsőbbségi kölcsönt határozott felvenni.

A kölcsönösszeg felvételére 1000 drb 100 o. é. frt, 600 drb 500 o. é. frt és 1850 drb 1000 o. é. forintból a bemutatásra szóló részlet-kötvény lett kibocsátva.

A kölcsön, visszafizetéséig, névértéke után számított évi 4 1/2 %-kal azaz négy és fél százttal kamatoztatik.

A kamatok kifizetése két, egyenlő utólagos részletben, minden év január 1-én és július 1-én történik.

Az említett kamatok minden levonás nélkül Budapestén a társaság főpénztáránál és a pesti magyar kereskedelmi banknál, Bécsben egy legközelebb hirdetendő fizetési helyen fizettetnek ki.

Az összes részlet-kötvények beváltása 50 év alatt, a törlesztési terv alapján, évente november hóban, a társaság székhelyén, kir. közjegyző jelenlétében kisorsolás útján történik.

A budapesti közuti vaspálya-társaság fentartja magának azon jogot, a forgalomban leendő kötvényeket előbb is részben vagy egyszerre beváltani.

A kisorsolt részlet-kötvények számai a kisorsolás megtartása után a budapesti és hécsi hivatalos lapokban közzé fognak tétetni.

A kisorsolt részlet-kötvények a bemutatónak a kisorsolásra következő év január hó 2-ától fogva névértékben fizetetik vissza Budapestén és Bécsben a fentemlített fizetési helyeken.

A jelen kötvénykölcsön kamatoztatása és beváltásáért a társaság összes bevételével és összes ingó és ingatlan vagyonával kezkeszkedik.

Ezen kölcsön valamint kamatoztatására, ugy visszafizetésére nézve is elsőbbséggel bír, akár a részvényeseknek osztalék-, felúlosztalék- és törlesztési hányad-igényei előtt, akár később netalan kibocsátandó bármilyen nevezendő kötvények kamataival és tőkéjével szemben.

Ezen kötvény kamatai után járandó adókat és illetékeket a társaság közvetlenül fizeti, a nélkül, hogy e czimen a kamatszervény összegéből bármilyen levonást eszközölne, mihez képest e kötvény birtokosa e czimen semminemű adóval vagy illetékkel terhelve nem leendő.

A budapesti közuti vaspálya-társaság Budapest főváros területén mintegy 80 kilométer építési hosszúságú vasuti hálózattal bír, mely a fővárosi legfontosabb közlekedési ereket foglalja magában; az új helyi érdekű vasutak 46 kilométernyi hosszával a fővárosba torkolnak, kilencz helységet ezzel közvetlen érintkezésbe hozzák és a fennálló fővonalakkal szervesleg össze fognak kapcsolni. Ennek megtörténte után az összhálózat beépített hossza 126 kilométert foglaland magában.

A társaság részvényeseinek az utolsó évtizedben osztalék fején évenként átlag 26 frt 90 kr = 13.45 száz. fizetett.

A budapesti közuti vaspálya-társaság, a szóban forgó 4 fél százalékos elsőbbségi kölcsönön kívül más kötvény tartozással nem bír, kivéve a beváltás alá kerülő 639,600 frt névértékű 5 és fél százalékos elsőbbségi kötvényeket, melyekért a szükséges készpénzalap az alulírt bank pénztáránál már le van téve, és az 1879-ik évből származó frt 22,000.— 6 százalékos kötvényeket, melyek 1889-ben befognak váltani.

Az elsőbbségek ugy a budapesti valamint a hécsi fővárosi hivatalos közjegyzéseiben jegyzetnek.

A budapesti közuti vaspálya-társaság 1887. évi december hó 31-én lezárt mérlege a következő:

VAGYON.

Főmérleg 1887. évi december hó 31-én.

TEHER.

Pálya	1 391,166.86
Előmunkálatok tervezett vonalokhoz	8,519.30
Épületek és ingatlanok	792,674.87
Forgalmi eszközök	634,243.39
Leltárgyak	10,252.77
Készletek	78,301.76
Követelések	37,127.83
Folyamatban lévő helyi érdekű vasut építési műveletek egyenlege	1 173,175.78
Pénzkészlet és folyó számla követelések pénzintézeteknél	2 180,758.87
Letéti és nyugdíj-alap értékpapirjai	24,328.20
Függő kamatok	3,777.29
Biztosítási értékpapírok	102,181.07
Saját értékpapírok	117,209.14
	2 428,254.57
	6 553,717.13

Tőke:	
3322 és fél darab részvény	1 664,500.—
220 darab 6% kötvény	22,000.—
3450 darab 4 és fél % kötvény	2 250 000 —
	3 936,500.—
Törlesztett tőke	330,900.—
Társasági alapok	493,367.93
Beváltási alapok:	
Folyó évben kisorsolandó 5 és fél % kötvények	639,600.—
Már kisorsolt 5% kötvények	500,000 —
	1 139,600.—
Tartozások	54,385.58
Különböző követelések	366,950.73
Nyeréség	232,012.89

6 553,717.13

ALÁÍRÁSI FELTÉTELEK.

Az itt bemutatott 2.250,000forintnyi kölcsönből ezennel névértékű 1.750,000 o. é. forint.

Buda pesten az alulírt bank főpénztáránál, ugyszintén váltó-üzleténél, Dorottya-utca 1. szám és főpénztáránál, Andrássy-ut 21. szám és Budán, fő-utca 4. szám, következő feltételek mellett aláírásra bocsátatik:

1. Az aláírás a fenti aláírási helyeknél kapható bejelentő iven alapján folyó évi február hó 22-én délelőtt 9 órától délután 5 óráig történik. Előjegyzések azonban már előbb is elfogadtatnak.

2. Az aláírás ár, minden 100 frt névértékért 96 frtban állapított meg. Ezenfelül megtérítendő a folyó évi január hó 1-től folyó 4 és fél százalékos kamatok.

3. Az aláírás alkalmából az aláírt névértéknek 5%-a készpénzben vagy a bank által erre alkalmasnak talált, a napi árfolyamon számított értékpapírokban, biztosítékképp leteendő.

4. Az átutalás, melyről az aláírók közvetlenül értesítettek, a bank belátása szerint és a lehetőséghez képest mielőbb fog megtörténni.

5. Az átengedett címletek f. é. február hó 28-ától március 31-ig az ár megfizetése ellen átveendő; szabadságában áll azonban az aláíróknak, a neki átengedett kötvényeket ezen határidőn belül részösszegekben is felvenni. A biztosíték a végleges átvételkor elszámoltatik illetve, ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része vissza fog adatni.

A budapesti közuti vaspálya-társaságnak még forgalomban lévő és az alulírt banknál e célra letéteményezett készpénzből beváltandó 639,600 frt. névértékű 5 és fél százalékos elsőbbségi kötvények tulajdonosai azon kedvezményben részesülnek, hogy jegyzéseik minden körülmény között teljesen fognak figyelembe vétetni s hogy ezen felül az 5 és fél százalékos kötelezvénnyek minden névértékű 100 frt után 100 frt 50 krral fizetesként elfogadtatnak.

Ezen conversió bejelentésének határideje

folyó évi február hó 20-ika,

mely napig a régi elsőbbségi kötvények az 1888 évi április 1-én esedékes szelvényekkel ellátva az alulírt bank fent említett pénztáránál leteendő.

Az ezen címletek után járó o. é. 4 frt 50 kr. árfolyam-különbözet és a február hó 22-ig számított o. é. 1 frt 53 kr kamat különbözet; összesen o. é. 6 frt 03 kr. készpénz minden 100 frt névérték után az új f. e. július 1-től kezdve lejáró szelvényekkel és címletekkel együtt

folyó évi február hó 28-ától

kezdve fog kiszolgáltatni. Azon 5 és fél százalékos címletek, melyek feleszerülés végett be nem nyújtatnak, ki fognak sorsoltatni.

Buda pest 1888. február hó 16-án.

Aláírások minden pénztáratnál elfogadtatnak.

Pesti magyar kereskedelmi bank.